

Persbericht

Luxemburg, 27 april 2021

Eerste ERK-analyse van een onbekend terrein: de risico's en uitdagingen in verband met de financiële bijdragen van derde landen aan de EU en een aantal van haar lidstaten

Verscheidene derde landen leveren financiële bijdragen aan de EU en haar lidstaten. Het beheer van deze bijdragen brengt risico's met zich mee, deels als gevolg van de brexit. Dit wordt toegelicht door de Europese Rekenkamer in haar eerste uitgebreide analyse van dit weinig bekende onderwerp, die vandaag wordt gepubliceerd. De staten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) leveren ook rechtstreekse financiële bijdragen aan bepaalde EU-lidstaten op grond van pakketovereenkomsten waarover is onderhandeld toen zij toegang kregen tot de interne markt van de EU. Deze laatstgenoemde bijdragen brengen een aantal belangrijke uitdagingen met zich mee: ze moeten in verhouding staan tot de voordelen van de toegang tot de interne markt en complementair zijn met EU-acties, en tegelijkertijd moet het risico op dubbele financiering worden beperkt.

Ongeveer 1 % van de EU-ontvangsten is afkomstig van bijdragen van 18 derde landen. Dit was goed voor ongeveer 7 miljard EUR in de periode 2014-2019, waarbij Zwitserland en Noorwegen (elk 2,2 miljard EUR), Turkije (1,3 miljard EUR) en Israël (1,0 miljard EUR) de grootste bijdragen hebben geleverd. In ruil voor deze financiële bijdragen krijgen derde landen toegang tot EU-programma's of -activiteiten zoals Horizon 2020 of Erasmus+. Naast deze rechtstreeks aan de EU betaalde bijdragen verstrekken de vier EVA-staten (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland) jaarlijks gemiddeld 0,5 miljard EUR rechtstreeks aan enkele EU-lidstaten, met als doel het cohesiebeleid van de EU aan te vullen door de sociale en economische ongelijkheden in de EU en de Europese Economische Ruimte te verkleinen.

“Met deze analyse willen we een volledig beeld schetsen van de grotendeels onbekende financiële bijdragen die derde landen rechtstreeks aan de EU en een aantal van haar lidstaten leveren”, aldus François-Roger Cazala, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor de analyse. “Met ons werk werpen we voor het eerst licht op de uitdagingen waarmee de EU wordt geconfronteerd in verband met deze bijdragen en het beheer ervan.”

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van de analyse van de Europese Rekenkamer. De volledige analyse is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Een van die uitdagingen is het bevorderen van de transparantie en verantwoording ten behoeve van geïnteresseerde burgers en de begrotingsautoriteiten, door middel van regelmatige en gedetailleerde verslaglegging met een overzicht van de bijdragen van elk derde land aan elk programma of elke activiteit van de EU.

De auditors wijzen op een andere belangrijke uitdaging op de korte termijn, namelijk het omgaan met de impact van de brexit op de bijdragen van derde landen aan de EU. De brexit zal tot een algehele stijging van de bijdragen van derde landen leiden vanwege de impact ervan op de berekening van de individuele bijdragen.

Ook wijzen de auditors op uitdagingen in verband met de bijdragen die de EVA-landen rechtstreeks aan sommige EU-lidstaten (d.w.z. buiten de EU-begroting om) betalen en waarop de EU-instellingen geen rechtstreeks toezicht uitoefenen. Deze bijdragen kunnen worden beschouwd als een tegenprestatie voor de deelname van de EVA-landen aan de interne markt van de EU. Bij de onderhandelingen wordt weliswaar tot op zekere hoogte rekening gehouden met de voordelen die deze landen van hun deelname aan de interne markt hebben, maar de hoogte van de totale bijdragen is het resultaat van een politiek akkoord en er is geen specifieke methode voor de berekening ervan. De uitdaging voor de EU bestaat erin om er bij toekomstige onderhandelingen met deze landen voor te zorgen dat deze financiële bijdragen in verhouding staan tot de voordelen van de toegang tot de interne markt.

Wat de uitvoering van de rechtstreeks aan enkele EU-lidstaten betaalde bijdragen betreft, bestaan er twee afzonderlijke wetgevingskaders en regelingen inzake beheer, rapportage, interne controle en audit (voor de subsidies van Noorwegen/de EER en voor de bijdrage van Zwitserland aan de uitgebreide EU). Deze vormen een aanvulling op het cohesiebeleid van de EU, dat gebaseerd is op een derde, andere reeks voorschriften en procedures. In sommige lidstaten bestaan er dus drie verschillende beheersregelingen om soortgelijke beleidsdoelstellingen aan te pakken. De grootste uitdaging voor het complexe naast elkaar bestaan van drie beheersregelingen bestaat erin de behoefte aan doeltreffende coördinatie aan te pakken, de complementariteit te maximaliseren en het risico op dubbele financiering van acties te beperken.

Achtergrondinformatie

Voor dit financieel overzicht hebben wij de periode 2014-2019 geanalyseerd. Er wordt ingegaan op de bijdragen aan EU-programma's en -activiteiten, waarbij Horizon 2020 en Erasmus+ (die de hoogste programmabijdragen vertegenwoordigen) als voorbeeld worden genomen, alsook op de bijdragen die de EVA-landen rechtstreeks aan sommige EU-lidstaten betalen (waarbij het om aanzienlijke bedragen gaat). In de analyse wordt ook gekeken naar de rechtstreeks aan lidstaten geleverde bijdragen, namelijk de subsidies van de EER/Noorwegen en de bijdrage van Zwitserland.

De 18 derde landen die in de periode 2014-2019 hebben bijgedragen aan de EU-begroting waren de lidstaten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland), kandidaat-lidstaten van de EU (Albanië, Montenegro, Noord-Macedonië, Servië en Turkije), potentiële kandidaat-lidstaten (Bosnië en Herzegovina en Kosovo), landen van het Europees nabuurschapsbeleid (Armenië, Georgië, Israël, Moldavië, Tunesië en Oekraïne) en de Faeröer.

Dit is geen controleverslag; het is een analyse die is gebaseerd op openbare informatie die specifiek voor dit doel is verzameld tot december 2020.

De analyse van de ERK “Financiële bijdragen van derde landen aan de EU en de lidstaten” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu